

Posudek vedoucího na bakalářskou práci Danicy Dekýšové, „Zobrazenia Venuše na římských gemách a minciach“, Praha 2009, 57 str.textu, str. 58 – 72 obrazová příloha.

Předložená práce je rozdělena na tři hlavní části, k nimž je připojeno resumé. První část je věnována postavám řecké Afrodity a římské Venuše v mytologii. Autorka popisuje mýty o zrození Afrodity, její atributy a funkce, zmiňuje rovněž stručně svátky a slavnosti na její počest. Pak přechází autorka k římské Venuši, jejímu původnímu významu a posléze ztotožnění s řeckou Afrodítou.

Druhá část se soustřeďuje na římské gemy. Autorka nejprve zařadila obecnou kapitolu o různých funkcích gem v římské společnosti, doplnila i stručnou zmínku o druhotném užití antických gem ve středověkých památkách. Zde bylo možno připojit i příklady z našeho prostředí, odkud známe antické – římské gemy jak z velkomoravských šperků, tak i z památek mladších (např. tzv. Trevírský plenář, relikviář sv. Maura). Pro ranější - republikánské římské gemy uvádí autorka jejich již od dob A.Furwänglera užívané rozdělení na linii etruskizující (nebo italickou) a helénizující, k její charakteristice by bylo možno doplnit ještě větší grafičnost a „suchost“ italského směru; toto rozlišení se ovšem v císařské době již uplatňovat nedá a současné standardní práce o gemách většinou používají rozdělení podle užitých typů vrtáků. Diplomandka se ovšem mladšími (tj. císařskými) gemami již z tohoto pohledu nezabývá. Přesto ale lze říci, že se autorka, ač v této kapitole přesáhla úkoly stanovené v zadání práce, nedopustila ve svém přehledu žádných výraznějších chyb. Další kapitola v této části se již věnuje vlastnímu tématu práce, totiž zobrazení Afrodity/Venuše na římských gemách. D. Dekýšová správně vydělila nejdůležitější a nejčastější typy na gemách se vyskytujícími Afrodít/Venuš, tj. Venuše Victrix, Afrodité Anadyoméne, Afrodité rozvazující si sandál, dřepící Afrodité, k nimž potom připojila některé méně frekventované typy Afrodity samotné a Afrodity ve skupinách s jiným bohem. Afrodité Anadyoméne bývá častým námětem tzv. magických gem, které byly oblíbené v mladší římské době. Zvláštní podkapitola je věnována některým méně frekventovaným typům, které vycházejí z monumentálního sochařství, jakými jsou na příklad A. Kapitolská nebo A. Medici. Ke katalogovému č. 46: typ odpovídá spíše Romě nebo Minervě, pouze oděvem je charakterizováno jako Venuše. Kapitulu ukončuje katalog, který obsahuje 57 gem. V odkazech na literaturu, z níž zde autorka čerpala, mohlo být užito zkratk (autor s rokem vydání apod.).

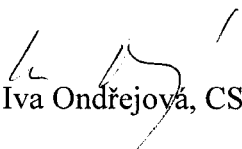
Ve třetí části přechází autorka k římským mincím s obdobnou výzdobou. Také zde uvádí na počátku stručný přehled římského mincovnictví, za nímž je připojen katalog více než třiceti exemplářů.

Čtvrtou kapitolu tvoří závěr, v němž provádí diplomandka srovnání obou typů památek z hlediska frekvence, event. úplné absence jednotlivých variant. Jak správně autorka podotýká, liší se mince od gem tím, že jsou záležitostí veřejnou, význam jejich dekorace je v neposlední řadě propagandistický. Obecně ale platí, že pokud se objevuje stejný námět na mincích i gemách, zpravidla jde o námět původně mincovní, který byl glyptiky později převzat nebo jsou počátky obou přibližně současné. U sledovaného tématu se to týká zcela určitě motivu Venuše Victrix, která je na mincích doložena již od republikánské doby (cca 45-44 př.Kr.) a v postojí uplatňovaném na gemách (pohled zezadu) od Augusta (srov. Maaskant-Kleibrink, M., Catalogue of the engraved Gems in the Royal Coin Cabinet the Hague, 1978, č.529).

V závěru lze konstatovat, že autorka splnila cíle, které jí byly v zadání práce stanoveny, prokázala samostatnost v přístupu k problematice a schopnost práce s odbornou literaturou.

Předloženou práci lze pokládat za vhodný podklad k obhajobě za účelem získání titulu bakalář.

V Praze dne 5.2.2009

Doc.PhDr. Iva Ondřejová, CSc.